

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่
ของเกษตรกร ตำบลโป่งผา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

ชื่อผู้เขียน นางสาวสมคิด คำพวง
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ :

รองศาสตราจารย์ ดร.พงษ์ศักดิ์ อังกสิทธิ์	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์คุณหญิง ถิ่น ถิ่นปาง	กรรมการ
อาจารย์รำไพพรรณ อภิชาติพงศ์ชัย	กรรมการ
อาจารย์ ดร.จิราพร ตยตุวิภูณกุล	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่ของเกษตรกรตำบลโป่งผา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย เพื่อศึกษาการใช้และปัญหาในการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่ และหาความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลัง ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรกับการใช้สารเคมี โดยการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายเกษตรกรผู้ปลูกสตรอเบอรี่ จำนวน 144 คน และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS/PC สถิติที่ใช้ได้แก่ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าไคสแควร์และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลจากการวิจัย พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 95.1 เป็นชาย อายุเฉลี่ย 42.20 ปี ระดับการศึกษา ร้อยละ 55.6 จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ประสบการณ์ในการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่เฉลี่ย 9.80 ปี ขนาดพื้นที่เพาะปลูกสตรอเบอรี่เฉลี่ย 2.28 ไร่ รายได้รวมเฉลี่ย 71,901.25 บาท จำนวนการฉีดพ่นสารเคมีในหนึ่งฤดูกาล มากกว่า 10 ครั้งขึ้นไป การลงทุนปลูกสตรอเบอรี่ โดยใช้ทุนตัวเอง ร้อยละ 52.8 การพบปะติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริม

การเกษตรเฉลี่ย 2.37 ครั้ง แหล่งรับข่าวสารจากเพื่อนบ้านเกี่ยวกับการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่ ร้อยละ 69.4 ระดับความรู้ของเกษตรกร มีระดับความรู้เกี่ยวกับการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่อย่างถูกต้องระดับสูง ร้อยละ 61.8ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่อย่างถูกต้องปลอดภัย เกษตรกรเห็นด้วย มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น 2.49 และการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่เกษตรกรใช้ถูกต้อง ร้อยละ 66.0

การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลัง ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรกับการใช้สารเคมีพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการใช้สารป้องกันการกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 ได้แก่ ระดับการศึกษา แหล่งเงินทุน รายได้รวม พื้นที่ปลูกสตรอเบอรี่ การพบปะติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร และความรู้ในการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่ นอกจากนี้ยังพบว่าความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่อย่างถูกต้องปลอดภัยและแหล่งรับข่าวสารเกี่ยวกับการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่

ปัญหาในการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่ของเกษตรกร พบว่าการเลือกใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่เกษตรกรมีปัญหาเกี่ยวกับสารที่มีประสิทธิภาพสูงจะมีราคาแพง การสวมใส่สิ่งป้องกันจากละอองสารเคมีเกษตรกรมีปัญหาร้อนอึดอัด ไม่สะดวกในการปฏิบัติงานและไม่มีอุปกรณ์ในการสวมใส่ (ไม่รู้แหล่งซื้อ) การปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่ เกษตรกรไม่มีความรู้เรื่องการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องปลอดภัย อ่านฉลากคำแนะนำไม่เข้าใจ และขาดเจ้าหน้าที่มาให้คำแนะนำ การเก็บผลผลิตจำหน่ายหลังฉีดพ่นสารป้องกันกำจัดศัตรูสตรอเบอรี่ เกษตรกรจำเป็นต้องเก็บผลผลิตจำหน่ายก่อนกำหนดระยะเวลาเพราะกลัวผลผลิตจะเสีย เนื่องจากโรคแมลงรบกวนและไม่ทราบว่าจะเว้นระยะเวลากี่วันหลังฉีดพ่นจึงจะปลอดภัย ส่วนการตระหนักถึงปัญหาในการใช้สารเคมีบ่อย ๆ เกษตรกรคิดว่า ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น มีพิษตกค้างผลผลิตมาก

Independent Study Title Factors Affecting Pesticide Application by Strawberry Growers in Pongpha Sub-district, Mae Sai District, Chiang Rai Province.

Author Miss Somkid Khampoung

M.S.(Agriculture) Agricultural Extension

Examining Committee:

Assoc.Prof.Dr.Pongsak Angkasith	Chairman
Asst.Prof.Dusdee Nalampang	Member
Lecturer Rampaipan Apichatpongchai	Member
Lecturer Dr. Jiraporn Tayutivutikul	Member

Abstract

The objectives of this research entitled “Factors Affecting the Pesticide Application by Strawberry Growers, Pongpha Sub-district, Mae Sai District, Chiang Rai Province” aimed to 1) investigate the pesticide application and problems on strawberry and 2) to study the relationship between farmers’ background and socio-economic factors and pesticide application. Data collection was from 144 strawberry growers. Individual interviews were conducted by the researcher. Data was analysed by using SPSS/PC+ program and presented in terms of percentage, arithmetic mean, Chi-square and Pearson’s Product Moment Correlation Coefficient for hypothesis testing.

From the research findings, it was found that most of the farmers were male with the average age of 42.20 years old and had primary education. Farmers had the average years of experience on pesticide application of 9.80. The average size of strawberry farm were 2.28 rai. The average overall income was 71,901.25 Bath. Most of them sprayed pesticide more than 10 times per season. Farmers invested on strawberry growing on their own capital. They had contact with agricultural extension officers 2.37 times. Most of farmers received pesticide knowledge/information on strawberry growing from their neighbor. Their knowledge on how to use pesticide correctly were at high level and their opinions towards on strawberry were at medium level (2.49).

From hypothesis testing, it was found that educational level, credit source, overall income, strawberry farm size, contact with agricultural extension officer and knowledge on strawberry chemical uses were statistical significance related to the strawberry pesticide application. Besides, farmers' attitude towards safe uses of pesticide on strawberry and information source were contrary related to the strawberry pesticide application.

Problems emerged from this study were: expensive effective pesticides uncomfortable and inconvenient to work when using pesticide protected clothes and harvesting their production before the appropriate time due to lacking of suggestion from agricultural extension officers regarded to safe period after spraying pesticide.